

Сарајево, 03.10.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 26.09.2022. – 30.09.2022.**

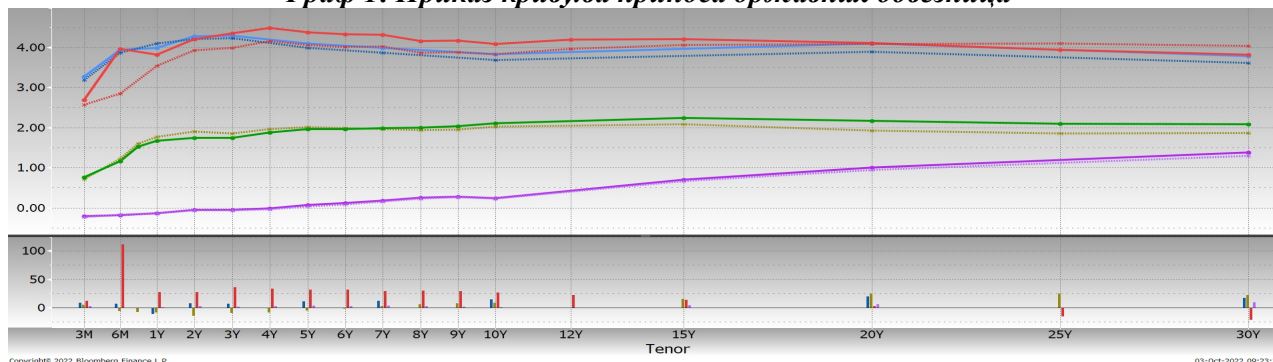
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона			САД			Велика Британија			Јапан		
	23.9.22	-	30.9.22	23.9.22	-	30.9.22	23.9.22	-	30.9.22	23.9.22	-	30.9.22
2 године	1.92	-	1.76	4.20	-	4.28	3.96	-	4.23	-0.07	-	-0.05
5 година	2.02	-	1.96	3.98	-	4.09	4.07	-	4.39	0.04	-	0.07
10 година	2.02	-	2.11	3.68	-	3.83	3.83	-	4.09	0.24	-	0.24

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	23.9.22	-	30.9.22
3 мјесеца	0.767	-	0.801
6 мјесеца	1.220	-	1.156
1 година	1.818	-	1.710

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 30.09.2022. године (пуне линије) и 23.09.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Током прошле седмице забиљежена су волатилна кретања приноса обвезница еврозоне. На седмичном нивоу приноси обвезница краће рочности су смањени, док је код обвезница са дужим роком доспијећа настављен раст приноса. Приноси њемачких двогодишњих обвезница су забиљежили пад од 16 базних поена, док је код десетогодишњих обвезница раст приноса износио преко 8 базних поена. Слично, у Италији су приноси двогодишњих обвезница смањени за 16 базних поена, а приноси десетогодишњих обвезница повећани за 18 базних поена.

Изјаве званичника ЕЦБ и током прошле седмице су ишле у правцу потребе даљег повећања каматних стопа услед изузетно високе инфлације. На крају седмице је објављен прелиминарни податак да је у септембру у еврозони инфлација достигла нови рекорд од 10,0%. Потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да инфлација у еврозони постаје све више изражена, док економски раст слаби како се овај регион бори са ефектима рата у Украјини. Предсједница ЕЦБ Lagarde је поновила да ће ЕЦБ на сљедећих неколико сједница повећавати каматне стопе, наглашавајући да је примарни циљ цјеновна стабилност, а не да се произведе рецесија. Наведено је на почетку утицало на наставак раста приноса обвезница, укључујући приносе обвезница краће рочности, али је до корекције дошло у сриједу након што се ВоЕ укључила на финансијско тржиште како би

зауоставила колапс тржишта, па је пад приноса на предњем дијелу криве настављен до краја седмице.

Предсједница Lagarde је на питање о највјероватнијој новој влади Италије, изјавила да ЕЦБ неће употребити нови програм хитне помоћи да купује обвезнице чланица које праве „грешке у политикама“. Нова Влада Италије на челу са Мелони ће наслиједити један од највећих терета дуга у еурозони у времену када долази до раста трошкова задуживања и очекиване рецесије. Lagarde је, одговарајући на питања у Европском парламенту о могућности ЕЦБ да употребом Трансмисионог инструмента заштите (ТПИ) помогне Италији, изјавила да не би наводила било коју земљу, али да је сврха овог програма да пружи подршку фискално опрезним земљама, док би остале требале аплицирати за финансијско спасавање. Наведени програм је најављен још у јулу мјесецу, али до сада још увијек није употребљен.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) СЕП	9,7%	10,0%	9,1%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) СЕП	4,7%	4,8%	4,3%
3.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г) АВГ	5,4%	6,1%	5,7%
4.	Стопа незапослености – ЕЗ АВГ	6,6%	6,6%	6,6%
5.	Стопа незапослености – Њемачка СЕП	5,5%	5,5%	5,5%
6.	Стопа незапослености – Италија АВГ	7,9%	7,8%	7,9%
7.	Стопа незапослености – Белгија АВГ	-	5,8%	5,9%
8.	Индекс економског повјерења – ЕЗ СЕП	95,0	93,7	97,3
9.	Ifo индекс пословне климе – Њемачка СЕП	87,0	84,3	88,6
10.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка СЕП	79,0	75,2	80,5
11.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка ОКТ	-39,0	-42,5	-36,8
12.	Индекс повјерења потрошача – Француска СЕП	80	79	82
13.	Индекс повјерења потрошача – Италија СЕП	95,1	94,8	98,3
14.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г) ЈУЛ	-	16,3%	17,9%
15.	Малопродаја – Холандија (Г/Г) АВГ	-	3,7%	2,8%
16.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г) АВГ	-	0,0%	-0,5%
17.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г) АВГ	-3,7%	-3,8%	-4,6%
18.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г) АВГ	-	-5,6%	-7,1%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим. АВГ	-	-4,8%	-4,5%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст између 8 и 15 базних поена. Већи раст приноса био је забиљежен на средњем и крајњем дијелу криве, која је и даље инверзна.

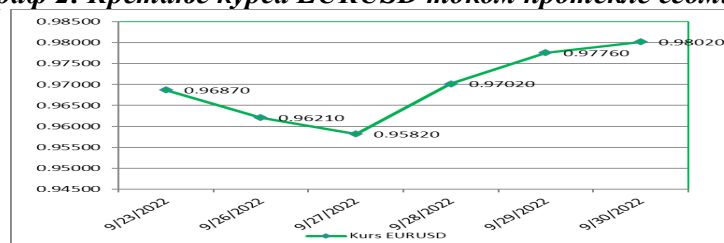
Креатори монетарне политике Феда су генерално става да Фед у наредном периоду треба и даље повећавати референтну каматну стопу убрзаним темпом како би се смањили инфлаторни притисци. Предсједница Феда из Бостона Collins је изјавила да Фед треба „срушити“ неприхватљиво високу инфлацију, што ће узроковати раст стопе незапослености, док рецесија није неизбјежна, те је додала да постоје назнаке да су цјеновни притисци можда већ досегли врхунац. Collins је јасно дала до знања да у потпуности подржава агресивније настојање Феда да укроти инфлаторне притиске који се крећу на највишим нивоима у посљедњих 40 година. С друге стране, предсједница Феда из Clevelanda Mester је истакла да очекује раст стопе незапослености у наредном периоду, али да иста неће премашити ниво од 5%. Предсједник Феда из Атланте Bostic је изјавио да вјерује да Фед може укротити инфлацију без значајног губитка радних мјеста с обзиром на континуирани замах привредног раста. Предсједница Феда из Сан Франциска Daly је изјавила да је Фед предан повећању референтне каматне стопе све док не врати стабилност цијена, те је нагласила да би се то требало покушати учинити на начин којим би се избјегао тежи пад економских активности.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	РСЕ дефлатор (Г/Г) АВГ	6,0%	6,2%	6,4%
2.	Лични приходи (М/М) АВГ	0,3%	0,3%	0,3%
3.	Лични расходи (М/М) АВГ	0,2%	0,4%	-0,2%
4.	МБА апликације за хипотекарне кредите 23. СЕП	-	-3,7%	3,8%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 24. СЕП	215.000	193.000	209.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 14. МАЈ	1.385.000	1.347.000	1.376.000
7.	ПМИ прерађивачки сектор - Чикаго СЕП	51,8	45,7	52,2
8.	БДП (Г/Г) F II квартал	-0,6%	-0,6%	-1,6%
9.	Индекс потрошачког повјерења СЕП	104,6	108,0	103,6

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 0,9687 на ниво од 0,9802.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице финансијско тржиште у Великој Британији је било веома турбулентно, што је довело до тога да приноси на државне обвезнице забиљеже велики раст. Током трговања приноси на тридесетогодишње обвезнице Велике Британије су повећани изнад 5%, први пут од 2002. године. Након ових дешавања ВоЕ је донијела одлуку да интервенише на финансијском тржишту у смислу откупа државних обвезница, иако је требала кренути са програмом смањења квантитативних олакшица. Након ових одлука приноси су се стабилизовали. Главни економиста ВоЕ Pill је истакао да је нови програм откупа обвезница усмјерен ка неутралисању тржишних дисфункција, а не ка ограничењу приноса или понуди јефтиних кредита Влади или финансијским институцијама.

Економија Велике Британије је остала испод пред пандемијских нивоа, према подацима који су објављени у петак. Агенција за статистику је објавила да је финални БДП за Велику Британију у другом кварталу повећан за 0,2%, док је прелиминарни податак износио -0,1%, што значи да Велика Британија још увијек није утонула у рецесију. Агенција за статистику је ревидирала процјену за опоравак земље након пандемије Ковид19, која одражава већи удар на економију него што се очекивало 2020. године, када су здравствене блокаде затвориле компаније широм земље.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) СЕП	-	8,7%	8,2%
2.	Nationwide цијене кућа (Г/Г) СЕП	9,9%	9,5%	10,0%
3.	БДП (Г/Г) F II квартал	2,9%	4,4%	10,9%
4.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP) АВГ	1,4	1,1	1,5
5.	Одобрени хипотекарни кредити АВГ	62.000	74.300	63.700

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,89294 на ниво од 0,87751. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,0859 на ниво од 1,1170.

ЈАПАН

Током протекле седмице премијер Јапана Кишида је дао инструкцију министрима да саставе пакет економских подстицаја који ће укључивати мјере за ублажавање штете проузроковане растућим цијенама са којом се највише суочавају предузећа и домаћинства. Креатори монетарне политике Јапана су забринуте због ризика од могуће рецесије у САД и у другим земљама главних трговинских партнера, због чега би се Јапан све више ослањао на домаћу потрошњу за јачање економског раста. Министарство финансија је у петак објавило да је Јапан у току прошле седмице потрошио рекордних 2,8 билиона ЈПЈ (19,7 милијарди USD) како би подржао ЈПЈ, исцрпљујући готово 15% средстава која су им била доступна за интервенције на тржишту. Износ је био мањи од 3,6 билиона ЈПЈ, колико су иначе брокери процјенили да је потрошено на прву интервенцију Јапана у посљедње 24 године како би зауставили снажну депрецијацију валуте.

Гувернер БоЈ Курода је подржао изјаву министра финансија Сузукија да су снажне волатилности ЈПЈ непожељне, те је нагласио одлучност да се задрже ултраниске каматне стопе које аналитичари оптужују да су убрзале депрецијацију ЈПЈ. Према његовим ријечима, посвећеност БоЈ ултраниским каматним стопама на садашњим или још нижим нивоима вјероватно неће потрајати дужи период, што сугерише да би се смјернице могле промијенити у зависности од тога колико је потребно економији да у потпуности изађе из кризе коју је изазвала пандемија. Курода је додао да постоји све већи страх од глобалног економског успоравања, које би могло да негативно утиче на економију Јапана.

Чланови Одбора БоЈ су се сложили да се инфлацијски утицај недавног оштрог кретања ЈПЈ мора помно пратити, те су поновили одлучност да задрже ултрастимулативну монетарну политику, чак и када је снажна депрецијација ЈПЈ узнемирила финансијска тржишта.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	СЕП	-	51,0	51,5
2.	PMI индекс услужног сектора Р	СЕП	-	51,9	49,5
3.	Композитни PMI индекс Р	СЕП	-	50,9	49,4
4.	Индекс произвођачких цијена услужног сектора (Г/Г)	АВГ	2,4%	1,9%	2,0%
5.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	АВГ	-	10,7%	5,5%
6.	Водећи индекс F	ЈУЛ	-	98,9	100,3
7.	Коинцидирајући индекс F	ЈУЛ	-	100,1	99,2
8.	Стопа незапослености	АВГ	2,5%	2,5%	2,6%
9.	Индустријска производња (Г/Г) Р	АВГ	1,8%	5,1%	-2,0%
10.	Малопродаја (Г/Г)	АВГ	2,8%	4,1%	2,4%
11.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	АВГ	-4,0%	4,6%	-5,4%

ЈПЈ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 138,93 на ниво од 141,88. ЈПЈ је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 143,31 на ниво од 144,74.

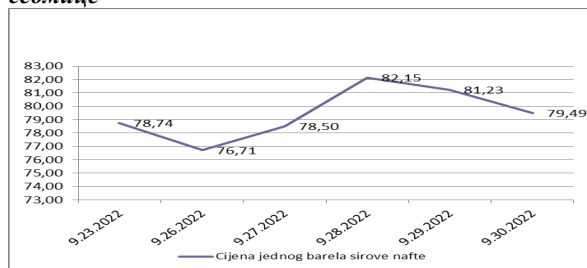
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 78,74 USD (81,82 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је наставила да се смањује под утицајем забринутости због потенцијалног смањења тражње за овим енергентом и очекиване рецесије која је подстакнута снажним растом каматних стопа широм свијета, као и под утицајем апрецијације USD, која лимитира могућности куповине нафте из других валута. Међутим, у уторак је Русија објавила да очекује да ће ОПЕКС+ смањити обим производње за око 1 милион барела дневно на састанку који се одржава у октобру, што је утицало на раст цијене. Раст је настављен и у сриједу једним дијелом и због података да су залихе нафте смањене више него што се очекивало, док се и тражња опоравила. Тржишни аналитичари сматрају да би цијена нафте, која је пала за више од 22% у трећем кварталу, могла значити доћи ниво цијене јер кинеска потражња показује знакове опоравка и америчка продаја стратешких резерви се приближава крају. Цијена је у четвртак постепено смањена. ОПЕКС+ је започео разговоре о смањењу производње нафте на састанку који се одржава 5. октобра јер крхка глобална економија наставља да утиче на цијену нафте. Степен смањења понуде нафте се још увијек разматра, наводе поједини званичници ОПЕКС+. Трговање нафтом је у петак било нестабилно, углавном због очекивања исхода састанка ОПЕКС+.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 79,49 USD (81,10 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је повећана за 0,95% први пут у посљедњих пет седмица.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.643,94 USD (EUR 1.697,06).

Злато је имало прилично нестабилну седмицу у којој је цијена забиљежила најнижи ниво у посљедње двије године, поново због апрецијације USD, али је благи опоравак наступио средином седмице након што је ВоЕ донијела одлуку о куповини обвезница, као и након што је USD благо депрецирао.

Почетком седмице цијена злата је наставила да биљежи смањење, те се нашла на најнижем нивоу у посљедње 2,5 године под утицајем апрецијације USD и раста приноса на државне обвезнице САД. Наредног дана, у уторак, настављен је исти тренд углавном због апрецијације USD. У сриједу је цијена злата повећана, јер је дошло до слабљења долара. Цијена је средином седмице повећана и због одлуке ВоЕ о куповини државних обвезница на финансијском тржишту са циљем неутралисања тржишних турбуленција.

До краја седмице цијена овог племенитог метала није забиљежила значајне промјене јер очекивани раст каматних стопа смањује атрактивност улагања у злато.

Цијена злата је у петак благо повећана под утицајем слабљења долара иако се злато и даље креће ка најлошијим кварталним перформансама од марта прошле године. Аналитичари сматрају да слабљење долара пружа подршку цијени злата, али краткорочна очекивања за злато и даље остају слаба. Тренд кретања цијене злата углавном је везан за каматне стопе.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.660,61 USD (EUR 1.694,15). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 1,01%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

